

CPS

Onderwijsontwikkeling en advies

Competentiegericht beoordelen en normeren als middel voor differentiëren (workshop)

Cees de Jong (CPS)/Bert van Opstal (MBC Tilburg)

'Doe dag' *Groen Proeven*

Driebergen

27 maart 2012

Welkom

- **Cees de Jong**
 - consultant (groen) beroepsonderwijs (VMBO-MBO-HBO)
 - secretaris VBG
 - CPS Amersfoort
 - E: c.dejong@cps.nl
 - M: 06-21247948

- **Bert van Opstal**
 - coördinator onderwijs MBC Groen & Economie Tilburg
 - expert Groen Proeven
 - auteur OC
 - E: bvopstal@mbctilburg.nl
 - M: 06-46199504

Doelstelling workshop

de deelnemers:

- hebben inzicht in indicatoren competentieontwikkeling per leerweg
- hebben inzicht in achtergronden beoordelen competenties
- hebben geoefend met opstellen van enkelvoudige gedragszinnen per verwervingsstap per leerweg van tenminste één competentie
- passen differentiatie in beoordelen competenties per leerweg toe

Programma workshop

- Welkom, kennismaking, toelichting programma en hand-out
- inleiding beoordelen competenties en differentiëren tussen leerwegen
- voorbeeld (Plannen en organiseren)
- opdracht (in groepen): enkelvoudige gedragszinnen van een competentie voor alle leerwegen
- korte presentatie resultaat per groep
- conclusies
- afsluiting

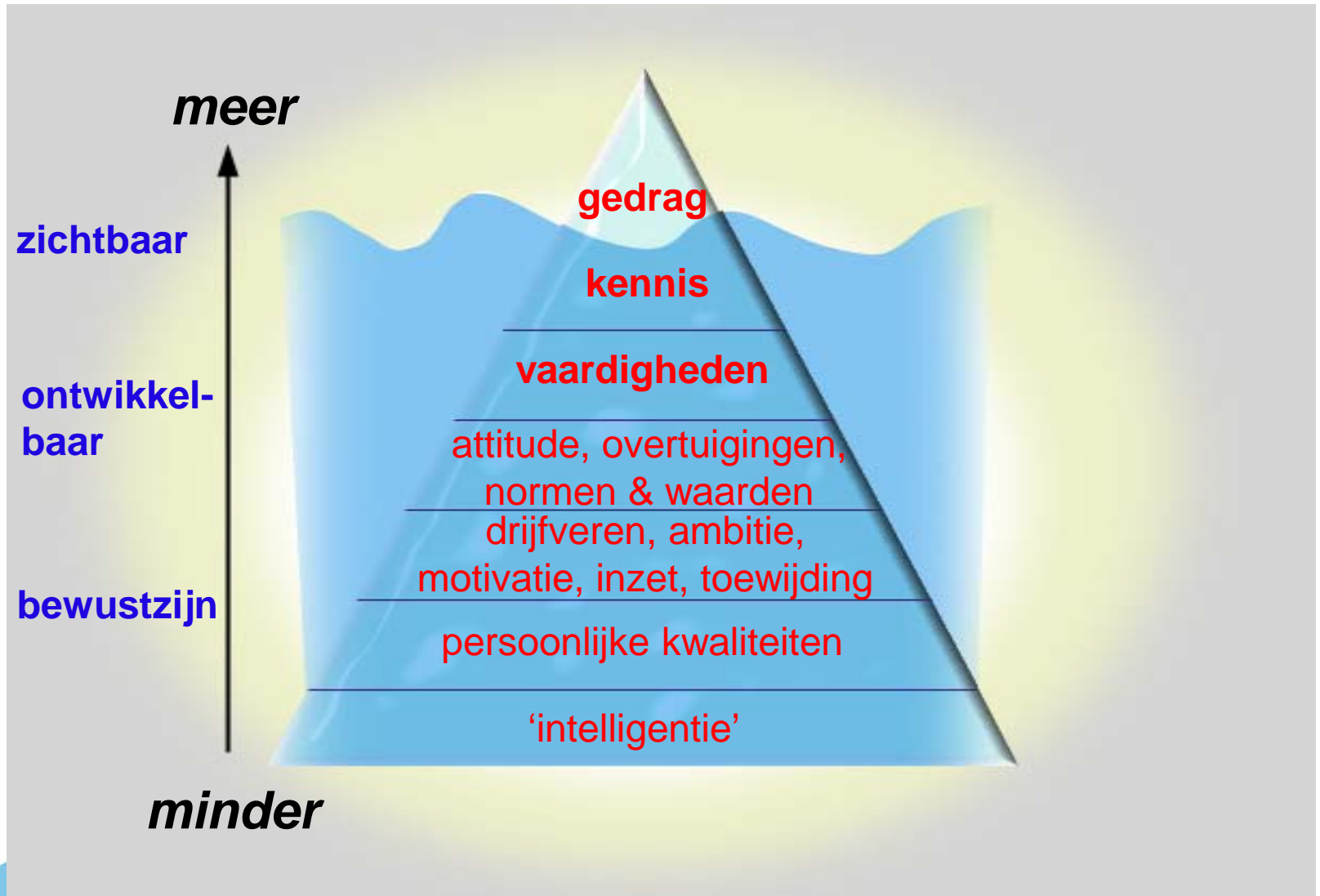

Hand-out workshop

- PP
 - Karakteristiek VMBO (BL, KL en GTL)
 - Profielen leerlingen BL, KL en GTL
 - Competentiekaarten (6-competenties)
 - Voorbeeldmateriaal
-
- In de workshop gemaakt materiaal sturen we per email toe: laat email-adres achter s.v.p.

Competenties: de ijsberg

Beoordelen competenties

- competentiekeren: ontwikkeling houdingsaspecten
- (meetbaar) gedrag als aangrijpingspunt
- objectief-subjectief: intersubjectief
- expliciteren m.b.v. reflectie mét de leerling
- formatief-summatief
- meten, beoordelen of waarderen

Competenties: waar gaat het nu om ?

Competentietaal is noodzakelijk

- GKC-project '4Cyourway': basis competentietaal
- 4Cyourway heeft criteria vastgesteld, die het niveau van competentie-ontwikkeling beïnvloeden
- Voor de hele kolom (vmbo-mbo-hbo-wo) streefniveau in gedrag per competentie ingevuld (doorlopende leerlijn)
- Voor vmbo zijn 8 factoren of indicatoren actief (zie bijlage)
- Voor vmbo is streefniveau van de competenties per leerweg aangegeven (differentiatie)

Indicatoren vmbo (4Cyourway)

- *Verantwoordelijkheid*
- *Zelfstandigheid*
- *Omgaan met anderen*
- *Tijdsfactor*
- *Werkzaamheden*
- *Procedures*
- *Kennis & inzicht*
- *Omgeving*

Differentiëren tussen leerwegen

- indicatoren samen omschrijven (streef)niveau leerweg
- indicatoren zijn per leerweg ingevuld
- geldig voor alle competenties

- profiel 'typische' leerlingen B, K en GT-leerweg
- beeld individuele leerling

Competentiekaarten

© CPS

- gemaakt voor 18 SHL-competenties vmbo
- voor alle leerwegen, op 3 niveaus: BL, KL en GTL
- gedrag omschreven in 'leerlingtaal' met 4 rubrieken
- vertalen naar **enkelvoudige gedragszinnen**
verhoogt bruikbaarheid leerlingen (en docenten) !!
- differentiatie wordt concreet
- 'als de leerling er niet mee aan de slag gaat, is het allemaal voor niets geweest'

rubrieksbeoordeling met 4 'verwervingsstappen' per leerweg

starter 1	geoefend 2	gevorderd 3	op niveau 4
Gedragsomschrijving: Ik	Gedragsomschrijving: Ik	Gedragsomschrijving: Ik	Gedragsomschrijving: Ik

rubrieksbeoordeling heeft voordelen

- De docent:
 - heeft beter inzicht in de competentie
 - kan competentie beter overbrengen
 - meer houvast bij reflectiegesprek (beoordelen competentie)
 - is beter in staat samen met collega's te beoordelen
- De leerling:
 - leert de competentie beter
 - weet beter wat verwacht wordt
 - reflecteert en presteert beter
 - is beter inzetbaar bij beoordeling medeleerlingen

Enkelvoudige gedragszinnen

- Voorbeeldmateriaal
 - MBS Bleiswijk
 - Groenhorst College Emmeloord
- Stappenplan
 - Ontleed rubriek in enkelvoudig gedrag
 - Omschrijf in meetbaar (zichtbaar) gedrag
 - Korte zinnen; begin met 'Ik (actief werkwoord) etc
 - Vermijd hulpwerkwoorden
 - Check met omschrijving indicatoren op niveau en aspect
 - Werk van rubriek 'op niveau' terug naar rubriek 'starter'

Groepsopdracht

- Vorm groepen van ca. 8 personen
- Kies met elkaar een beschikbare competentie (4)
- Maak een taakverdeling: B, K en GT (elk 2 personen) en bewaking differentiatie en resultaat (2 personen)
- Stel enkelvoudige gedragszinnen op voor de 4 verwervingsstappen per leerweg; gebruik de competentiekaarten en de voorbeelden
- Stel het resultaat samen met de groep
- Presenteer het groepsresultaat

Afsluiting workshop

- Conclusies
- (hulp)vragen
- In workshop gemaakt materiaal sturen we u per email toe: laat email-adres achter s.v.p.

CPS Blijvend resultaat

We adviseren, trainen, organiseren conferenties,
publiceren en doen onderzoek.

Zo stimuleren we scholen om hun ambities te realiseren.
Met blijvend resultaat.

CPS

Onderwijsontwikkeling en advies

www.cps.nl

Bedankt voor de aandacht

CPS Onderwijsontwikkeling en advies

Plotterweg 30
3821 BB Amersfoort
Postbus 1592
3800 BN Amersfoort

T [033] 453 43 43
F [033] 453 43 53
E cps@cps.nl
www.cps.nl